

„mg“:

Maďarská doktrína.

(Dokončení.)

Útočná sestava a její zaujetí.

Sestava divise v útoku se skládá z bojových skupin, z dělostřelectva a ze záloh. Šířka útočného pásma divise (tříplukové) je stanovena podobně jako v německém F. u. G. na 3—4 km.

O síle a složení bojových skupin (harecsoport) předpis nemluví, jako vodítko udává šířku 400—800 m pro prapor ve svazu (F. u. G.). Zpravidla je utvořena hlavní útočná skupina, vedená obvykle velitelem divisi pěchoty a jedna nebo více vedlejších skupin. Při tvoření skupin je třeba dbáti organických svazků. Zhusta jsou mezi skupinami mezery, pro zvláštní úlohy bývají tvořeny samostatné skupiny. Každé skupině určí velitel, podle svého úmyslu sílu, složení, pásmo a cíl, u malých jednotek postačí určení směru.

Úskupení dělostřelectva se řídí podle bojových skupin, uplatňuje se v něm plně myšlenka manévru. V rozdělení dělostřelectva na přímou podporu (doslova „podpůrné dělostřelectvo“) a na všeobecnou činnost („dělostřelectvo pro daleký boj“ = Fernkampfbatterie) není větších rozdílů od naší doktriny; všeobecná činnost má vždy úkol palby proti bateriím, zhusta však „*nebývá vůbec tvořena (je-li málo dělostřelectva) a její úkoly přejímá dělostřelectvo přímé podpory*“. Dělostřelectvo je velmi často decentralisováno, bojovým skupinám jsou přidělována doprovodná děla nebo přímo podřizovány baterie a oddíly, po vyražení útoku a za boje v obranném pásmu nepřítele je dělostřelectvo zpravidla postupně podřizováno velitelům bojových skupin — někdy z iniciativy samých dělostřeleckých velitelů. Tato opatření mají ulehčit součinnost dělostřelectva s pěchotou a nahradit postupné útočné cíle — které mají u nás tento účel — a o nichž HSZ. nemluví.

Palba dělostřelectva má zpravidla ráz přepadů a soustředění, zřídka přechází v pohyblivou přehradu. Předpis se nezmiňuje o organizaci podpory dělostřelectva (předchozí dohoda s pěchotou atd.)

Úkol záloh se neliší od směrnic našeho předpisu, jejich síla není výslovně určována. Zálohy jsou zasazovány na místo, kde bylo dosaženo úspěchu a co možná doko a do týlu nepřítele; předpis připomíná nutnost zasazení záloh při změně směru útoku. V útoku má mít zálohu každá jednotka počínaje rotou. Divise na křídle si utvoří též menší pohyblivou zálohu (lehké jednotky s dělostřelectvem), určenou k obejití křídla a k útokům do nepřátelského boku a týlu.

Způsob zaujetí útočné sestavy se liší od našeho předpisu a je z valné části převzat z německého F. u. G. Zaujetí sestavy je vždy nařizováno samostatným rozkazem (nikoli rozkazem pro útok) a prováděno za boje předvoje. Rozkaz vydá velitel divise, jakmile nabude z boje předvoje dostatečného přehledu o situaci a utvoří si v hlavních rysech plán útoku.

Vojska přecházejí v útok přímo z postupu nebo z t. zv. „hotovostního postavení“ nebo konečně ze „shromáždění vpřed“.

Přímou z postupu přikročí k útoku zpravidla jednotky menší než divise a v situaci, kdy je třeba využití rychlým útokem překvapení. Vojska se během boje předvojů přibližují k bojišti, rozvinou se v útočnou sestavu,

překročí předvoj a bez zastávky zahájí útok. Dělostřelectvo zaujímá útočné uskupení za přibližování, účastní se postupně boje předvojů a při vyrazení k útoku přenese palbu v prospěch bojových skupin.

H o t o v o s t n í p o s t a v e n í (készenléthelyezés) vojsk, převzaté z F. u. G. (Bereitstellung), je pravidlem při útoku na nepřítele zařízeného k obraně a u vyšších jednotek vůbec. Vojska se uskupí, chráněna před pozemním a leteckým pozorováním tak, „aby odtud mohla přímo vyraziti na svůj útočný cíl“.

Prostor hotovostního postavení předpis přímo neurčuje, bude zpravidla za čarou předvojů a co možná blízko nepřítele (podle pokrytosti terénu).

Pěchota valného voje po vydání rozkazu velitelem divise zahájí přibližování nebo postupuje v malých proudech (v pokrytém terénu) do určeného prostoru hotovosti, zde se uskupí v útočnou sestavu a vyčkává rozkazu k útoku. Dělostřelectvo valného voje „chrání postupem po sledech zaujímání hotovostního postavení“ a postupně se uskupuje v sestavu pro útok.

Prostor je zajištěn předvojem a v mezerách mezi jeho skupinami a v bocích zvláštními hlídkami a jednotkami vyslanými valným vojem. Hotovostní postavení lze srovnati s naším „učleněným shromážděním“ nebo s cílem posledního posunu valných vojů, kde hlavní síly vyčkávají výsledku zahajovacího boje a odkud pak přecházejí do útočné sestavy na výchozí základně. Maďarský předpis však nezná pojmu „výchozí základna“; jakmile dostanou vojska rozkaz k útoku, vyrazí z hotovostního postavení již v útočné sestavě, překročí předvoj a zahájí bez zastávky útok.

Někdy — je-li nepřítel velmi činný a ruší-li silně rozvinování vojsk — uskupí se vojska z hotovostního postavení v t. zv. „s h r o m á ž d ě n í v p ř e d ě“ (gyülekezés előre), jehož prostor je volen v čáře předvojů nebo i před ní (není-li těsného dotyku). Jeho účelem je přivést vojska beze ztrát tak blízko k nepříteli, aby mohla odtud přímo zahájit palbu, t. j. vyraziti k útoku. Vojska postupují skrytě a za ochrany dělostřelectva přiskoky malých jednotek nebo i jednotlivců, shromáždí se v útočnou sestavu a připraví se k vyrazení k útoku. Shromáždění vpřed lze pokládati za naši „výchozí základnu k útoku“, zaujímanou však u Maďarů jen za zvláštních okolností.

Pravidlem bude uskupení vojsk do hotovostního postavení a odtud postup bez zastávky až do zahájení vlastního útoku. Určitou nevýhodu tohoto způsobu lze spatřovati mimo jiné v tom, že velitelé útočících jednotek nemají příležitosti a času podrobně se orientovati u vojsk v dotyku (u předvoje) o situaci nepřítele a o terénu a že tak příprava útoku nedosáhne žádoucí výše.

R o z k a z k ú t o k u je vydáván buď zvláštními rozkazy, přikročí-li se k útoku přímo z postupu, nebo jako všeobecný operační rozkaz, předchází-li útok hotovostní postavení vojsk. Obsah rozkazu uvedený v předpise se liší od PŘ. tím, že neusměrňuje vůbec způsob provedení útoku.

Provedení útoku.

Vlastní útok dělí HSZ. na dvě údobí: prvním údobím je zaujetí útočné sestavy (viz výše) a propracování se na ztečnou vzdálenost, druhé údobí obsahuje zteč a boj v obranném pásmu nepřítele.

Valnou část prvního údobí lze bez obtíží srovnati s naším „zaujetím výchozí základny“, neboť PŘ. žádá (čl. 317), aby co možná byla výchozí základna k útoku na ztečné vzdálenosti. Proto byla větší část tohoto

údobí vylíčena v předchozí stati, zde pak je popsán způsob propracování se pěchoty k zteči.

Dělostřelecká příprava bude zpravidla předcházeti každý útok, obvykle bude velmi krátká (soustředění na důležité prostory a palba proti bateriím). Započne při vyrazení pěchoty z hotovostního postavení a skončí po vniknutí pěchoty do pásma účinné palby nepřátelské pěchoty, kdy přejde v palbu přímé podpory.

Okamžik zahájení útoku pěchoty, t. j. když si pěchota musí razit cestu palbou svých zbraní, není předpisem časově určen, pokud útok nevyraží ze „shromáždění vpřed“.

Vzdálenost, kterou má pěchota urazit z prostoru hotovostního postavení, vyžádá si značně času a hustota palby a terénní obtíže jistě způsobí zpoždění některých jednotek. Lze předpokládati, že jednotlivé skupiny a jejich části zahájí vlastní útok v tomto případě v rozdílných dobách a samostatně. Zdá se však, že síla palby, zejména bočná palba nepřítelů čelně nepoutaného (t. j. stojícího proti opožděným jednotkám), donutí útlačníka k určitému vyrovnání fronty tím, že zpomalí postup nejpřednějších jednotek a vnutí tak vsunutí zastávky (t. j. „výchozí základny“).

Podstatou útoku pěchoty je „za podpory dělostřelectva a těžkých zbraní posunovati přískoky vpřed své lehké zbraně“. Pěchota postupuje co nejdéle bez palby přískoky družstev, skupinek a konečně jednotlivců. Těžké zbraně (kulomety, minomety, dopravní děla) podporují postup přestřelováním a palbou mezerami a posunují se po sledech, dělostřelectvo neutralisuje nepřátelské zbraně. (Zdůraznění co nejdelšího postupu pěchoty bez vlastní palby má značný význam, neboť zahájení palby způsobí zpravidla zmenšení hloubky sestavy, zvyšuje obtíže manévru a velení).

Jakmile pěchota vejde do pásma účinné palby nepřátelských pěchotních zbraní, zahájí palbu i lehkými zbraněmi a proniká postupně na ztečnou vzdálenost (vzdálenost bezpečnostního pásma).

Za celého tohoto údobí předpis doporučuje přidělovati postupně část těžkých kulometů velitelům pěších rot, ba i čet a podržovati dělostřelectvo přímé podpory velitelům praporů a pluků. Ke sklonku údobí (před ztečí) nařizuje přidělití těžké kulomety rotám a připouští i přidělení dalších doprovodných děl praporům a někdy i rotám. Tato opatření mají ulehčiti spolupráci zbraní a poskytnouti pěchotě maximum palebné podpory. Přidělovati těžké zbraně rotám bude možné jen tehdy, bylo-li to předvídáno a připraveno, zdá se však, že nebude času ani prostoru pro přidělení dalších doprovodných děl, neboť boj v tomto údobí je veden v jednom palebném celku, v němž budou větší pohyby nemožné. Podřízení dělostřelectva přímé podpory praporům (často z iniciativy dělostřelce) bude mít význam v tom směru, že se velitel pěchoty nemusí obávat náhlého odnětí palebné podpory svého dělostřelectva na prospěch jiné jednotky, zdá se však, že není na prospěch celku — není-li nadbytek dělostřelectva — neboť zbaví velitele divise možnosti manévru dělovou palbou, který má stejný význam jako manévr zálohou.

Druhým údobím útoku počíná ztečí (roham); dělostřelectvo a těžké a lehké zbraně pěchoty soustředí mocnou palbu na první odpory a po jejím přenesení vyrazí pěchota z iniciativy nižších velitelů (čet, družstev), na vhodnou vzdálenost vrhne ruční granáty a vnikne do posice; toto ukončení zteče nazývá předpis v pád (betóres). Na rozdíl od PR. se lehké kulomety zpravidla zúčastní zteče jen palbou ze ztečné vzdálenosti a jdou s pěchotou pále v chodu, jen tehdy, nemohou-li střítet ze zadnějších postavení.

Po vpádu nastává boj v obranném pásmu, o němž však předpis téměř mlčí, kdežto PŘ. jej pokládá za nejdůležitější a rozhodující část útoku, třebaže proň nemá zvláštního označení. Maďarský předpis nečlení útok uvnitř posice do hloubky postupnými cíli, na nichž lze obnoviti součinnost zbraní a uspořádati jednotky, nýbrž nechává nést celou tíhu boje pěchotě. Určuje pěchotě konečný cíl: „*prostor nepřátelského dělostřelectva*“ a doporučuje iniciativu, odvalu a manévry do boku a do týlu. Dělostřelectvu nařizuje palbu podle pozorování, obtíže spojení se snaží odstraniti dalším přidělováním doprovodných děl. Někdy předpokládá pohyblivou palebnou přehradu nebo postupné postřelování důležitých prostorů.

Není pochyby, že toto údobí vyžaduje větší pozornosti a podrobnějšího usměrnění akcí všech zbraní.

Za přerušení útoku nocí jednotky odpočívají chráněny „bojovými předními strážemi“ (harcelőrsök), které zůstanou v dotyku s nepřítelem a udržují dotyk hlídkami. Předpis nemluví o nočních výpadech k přezkoušení dotyku. Za noci se provedou nutná přeskupení, odsuny a zásobování, před svítáním jsou všechny jednotky znovu hotovy k boji.

Při nezdaru útoku se vojska zachytí a organisují k přechodné obraně až do doby, kdy jim umožní další postup podpora dělostřelectva nebo úspěch sousedů. Místní protiútok nesmí ohrozit zdar celého manévru. Při delší přestávce v útoku se vojska uskupí v obrannou sestavu.

Využití úspěchu a pronásledování.

Využití úspěchu (siker kiaknazása) je v předpise spíše jen výrazem pro poslední údobí úspěšného útoku; jeho způsob, doba a podmínky nejsou předpisem blíže osvětleny. Předpis se nezmiňuje ani o předvídání manévru velitelem ani o úloze a činnosti dělostřelectva v prospěch pěchoty. Úspěchu využívají první sledy, které jsou podle potřeby překročeny zálohami a přecházejí samy pak do zálohy a organisují obsazený terén.

Pronásledování (üldözés) dělí předpis na dvě údobí. Počátek prvního údobí, jímž je neorganisované pronásledování, prováděné vojsky 1. sledu, klade předpis všeobecně do doby, „*kdy jsou zdolány i poslední nepřátelské odpory*“. (Je jisto, že na bojišti bude stěží možno tento okamžik včas určit, neboť nepřítel bude vždy klásti odpor aspoň částí sil, aby si ulehčil odpoutání.)

V tomto údobí nařizuje předpis nejvyšší měrou iniciativu a odvážnost a žádá bezohledné pronikání všech jednotek v patách nepříteli, bez rozkazů nadřízených a bez ohledu na celkovou situaci. Zdá se, že předpis zde poněkud neprávem předpokládá nepříteli úplně zdemoralisovaného a ustupujícího v panice a že věty HSZ. mají spíše morální význam a zdůrazňují všeobecné snahu o rychlý spád boje, aby nepřítel neměl času k novému zachycení.

Za tohoto boje jednotek 1. sledu učiní velitel opatření k organisování v průběhu pronásledování (druhé údobí), které předpis líčí podrobněji. Vyšle na široké frontě „pronásledovací skupiny“, jejichž první sled tvoří lehké skupiny, složené z jezdeckých a cyklistů a zesílené obrněnými automobily, kulomety na autech a obrněnými vlaky. Skupiny pronásledují paralelně, předstihují nepříteli a útočí mu do boků a do týlu, k způsobení paniky často vysílají menší hlídky do hlubokého týlu.

Druhým sledem jsou silné pěší skupiny, vybavené dělostřelectvem a mající zhruba úkol našich předvojů za pronásledování (čl. 359-360 PŘ.)

Za pronásledování je nutno nasadit vše, aby nebyl ztracen dotyk. Dělostřelectvo pronásleduje palbou až na hranice dostřelu, pozemního boje se plně účastní letectvo, útočící na všechny cíle. Pronásledování končí jen na rozkaz velitele armády, terénní překážkou nesmí být zastaveno.

Útok na nepřítele v opevněné posici.

Útokem, ličeným v této stati připojené k článkům o útoku na nepřítele v postavení, je rozuměti útok na nepřítele, který měl dostatek času k zařazení k obraně a jehož posice je dobře vybudována, nemá však odolnosti obrany v posiční válce.

V článku jsou zhruba shrnuty zkušenosti z bojů na sklonku světové války.

Útok je třeba dobře připravit průzkumem, nasadit mocné hmotné prostředky (těžké dělostřelectvo, tanky) a využít plně překvapení.

Pro útok platí všeobecné zásady uvedené v předchozí stati, útočí se však vždy z výchozí základny, předem získané, je-li třeba, částečnými útoky a umístěné na ztečnou vzdálenost.

Dělostřelectvo je vždy pod jednotným velením a hojně užívá plynových stěl; pravidlem je topografická příprava palby. Dělostřelecká příprava bude obvykle krátká, neutralisuje posici odporu a baterie.

Útok vyrazí za svítání, často je výhodné zahájit jej ještě za tmy. Pěchota útočí za pohyblivou palebnou překradou nebo s tanky. Velkou péči je třeba věnovati součinnosti s dělostřelectvem, zhusta je nutno přidělit pěchotě dostatek doprovodných děl, aby měla plnou palebnou podporu za boje v hlubokém obranném pásnu.

Střetný boj.

V stati o tomto druhu útočného boje (találkozó harc) se HSZ. řídí do značné míry podle francouzské doktriny a usměrňuje boj metodicky. Vliv německého F. u. G. je patrný v přípravných operacích, kde za přibližování a za zjednání dotyku předvoj pracuje opět samostatně. Pro zahajovací boj je však již zpravidla zasazována valná většina dělostřelectva a podle potřeby i část pěchoty valného voje. Staf — poměrně krátká — je v celku v souladu se směrnicemi PR.

Za přibližování postupuje předvoj p ř í s k o k y na široké frontě chráněn svým dělostřelectvem. Někdy — není-li dosti jasná situace — může býti podporován dělostřelectvem valného voje, přesunujícím se po sledech.

Za zjednávání dotyku předvoj má zastavit a upoutat nepřítele a získat prostory vhodné k rozvinutí valného voje (výchozí základna). Předvoj je podporován s počátku jen přímo podřízeným dělostřelectvem, zároveň však se postupně rozvíjí dělostřelectvo valného voje a zasahuje v prospěch boje předvoje.

Za h a j o v a c í b o j provádí často předvoj samostatně až po plném rozvinutí a s podporou všeho dělostřelectva, zhusta však zasadí k němu velitel divise též část pěchoty k využití a rozšíření úspěchu předvoje. Někdy, je-li nepřítel lépe připraven, je vhodné zastavit postup předvoje nebo jej i stáhnouti poněkud zpět, aby byl ušetřen ztrát; útok se provede až po plném shromáždění sil.

Útok je připraven a řízen podobným způsobem jako na nepřítele v postavení, vojska však k němu přejdou vždy přímo z postupu a operace musí mít rychlý spád. Větší měrou je třeba dbáti na zjištění slabých míst v nepřátelské sestavě a na ně řídit hlavní úsilí.

Obranná bitva.

Též v kapitole o obraně se maďarský předpis do značné míry řídí německým F. u. G.; francouzský předpis mu byl vzorem hlavně při hodnocení důležitosti palby. Předpis pokládá obranu všeobecně za dočasný druh boje, vnučený okolnostmi a mající za účel zjednatí podmínky pro nový útok. Obranné dává předpis útočný ráz, obranný boj přinese rozhodnutí jen tehdy, je-li spojen s útokem. Útočný duch se podle HSZ. jeví v obraně hlavně v nařízení protiútoků zatlačenými osádkami pásma odporu a ve výhradně útočných úkolech záloh všech stupňů. Palebná sestava je značně mělká. S PŘ. je předpis v souladu zdůrazňováním obrany namístě bez myšlenky na ústup; hlavním činitelem obrany je palba, nepřítel zastavený palbou je pak poražen protiútokem. Dalšími podmínkami úspěšné obrany je dobrá příprava, utajení a překvapení a taková volba posice, aby nepřítel na ni musil útočit a nemohl jí obejít.

Obranná posice.

Obranná bitva se svádí podle HSZ. na jediné obranné posici, zvané „hlavní obranné postavení“ (naše „hlavní posice“); předpis nemluví o zadních a příčných posicích a o posicích na ochranu boku.

Hlavní posice je kryta „bojovými předními strážemi“,*) které mají úkol naší krycí posice; někdy bývá utvořena ještě „předsunutá posice“.

Hlavní posici (föellenállás) tvoří pásmo hlavního odporu, které „se skládá ze střeleckých jam, hnízd (stanoviště kulometu, minometu, děla nebo družstva) a výjimečně z malých opěrných bodů (osádka četa, zřídka rota) učeněných šachovitě do hloubky“. Větších organizací terénu (na př. středisk odporu) předpis nezná.

Celí tohoto pásma je zváno „čarou hlavního odporu“ (föellenállási vonal — německá „Hauptkampflinie“), před níž musí býti zastaven nepřátelský útok a jejíž opětne dobytí je účelem protiútoků, byla-li za boje ztracena. Čára hlavního odporu má podobnou funkci jako náš přední okraj hlavní posice.

Pro volbu posice odporu udává předpis podobné podmínky jako PŘ. (dobré využití palby, pozorovatelný, krytý příchod, možnosti nepřítel, překážky, možnost utajení). Čára hlavního odporu je tak daleko vpředu, aby dělostřelecké pozorovatelný nebyly ohroženy menšími útoky. S našim předpisem se shodují též požadavky na volbu posice na t. zv. protisvahu, t. j. dobré pozorování a postřelování předpolí dělostřelectvem.

Hloubka pásma hlavního odporu je poměrně malá (předpis ji blíže neurčuje — podle některých známek lze souditi, že nebude přesahovati 500 až 700 m). Další pásma odporu není, za posicí jsou uskupeny zálohy, určené k protiútokům, které neorganizují terén k odporu na místě. V této okolnosti je hlavní rozdíl maďarské obranné posice proti posici PŘ.

V organizaci terénu (bojová stanoviště, krytá, překážky, komunikace, maskování) je třeba zachovati nepravidelné rozmístění skupin. Předpis

*) Tohoto výrazu je užíváno v HSZ. pro krycí posici v obraně i pro bojové přední stráž za přerušení útoku noci; předpis jej převzal z F. u. G.

zamítá budování větších opěrných bodů a souvislých zákopů, podle potřeby se upraví za bojovými stanovišti spojovací zákop s lomenou trasou a dobře krytý, probíhající zhruba rovnoběžně s čarou hlavního odporu.

Bojové přední stráž (harcelöörnök) jsou vždy poměrně slabé; v jejich úkolech se předpis zhruba shoduje s PR., zřídka však je jim dáván úkol odporu. Je to zpravidla řetěz polních stráží nebo „malých stráží“ umístěných v střeleckých jamách a v hnízdech. Mají-li přední stráž úkol odporu, jsou tvořeny četami neb i rotami, které tvoří opěrné body na čáře odporu a jsou chráněny vpředu polními strážemi; mezery mezi opěrnými body jsou střeženy hlídkami, „styčnými strážemi“ a chráněny palbou.

Pro volbu krycí posice neudává předpis podrobnějších pokynů a přestává na požadavku, že bojové přední stráž jsou umístěny před hlavní posicí nejvýš na vzdálenost dostřelu lehkého dělostřelectva. Terén se upraví podobně jako na hlavní posici (hnízda, opěrné body), důležité je vyhledání a upravení krytých cest pro ústup osádky.

Předsunutá posice (előretolt állás), zřizovaná jen někdy, je-li nepřítel dosud vzdálen, je určena ke klamání a zdržování protivníka a k zesílení bojového průzkumu. Její osádkou jsou hlavně rychlé jednotky (jezdecko, cyklisté) s množstvím kulometů a s částí dělostřelectva. Tato stať je vzata doslova z F. u. G. (čl. 559).

Uskupení sil — plán palby.

Uskupení pěchoty.

Hlavní a krycí posice se dělí do šířky na obranné úseky, obsazené organickou jednotkou (rota, prapor, pluk), menší jednotky (četa) obsazují podúseky. Šířku úseků předpis nevymezuje. Podle údajů jiných pomůcek může se prapor bránit na šířce 800 m až 2 km. Šířka a hranice úseků se řídí podle vhodnosti terénu pro uplatnění palby, podle pravděpodobných směrů nepřátelského útoku a podle možnosti pozorování. Hranice úseků je třeba postřelovati bočnou palbou. Úsek hlavní posice (praporeční, plukovní) zabírá zároveň část krycí posice, jejíž osádka je dodána velitelem úseku hlavní posice z jeho záloh. Předsunutá posice je dělena na úseky podle potřeby.

Do hloubky se vojska rozdělují na osádku obranné posice a hlavní zálohy, někdy pak též na osádku předsunuté posice, o níž bylo již promluveno. Osádkou obranné posice jsou bojové přední stráž, jednotky pásmu hlavního odporu a úsekové zálohy.

Síla bojových předních stráží není předpisem určena. Podle jiných známek lze souditi, že při úloze odporu to bude nejvýš asi hodnota $\frac{1}{3}$ pěchoty divise. Na předních strážích nejsou nikdy celé prapory, nýbrž jen čety, nejvýš roty.

Pásmo hlavního odporu je obsazeno prapory vedle sebe, prapor má zpravidla 2 roty v prvním sledu a 1 rotu v své úsekové záloze, z níž je dodána osádka na bojové přední stráž. Z rot 1. sledu je většina osádkou střeleckých jam, hnízd a opěrných bodů, část je v záloze roty. Těžké kulometry jsou umístěny blízko za čarou odporu co možná na vyvýšených místech, aby mohly přestřelovati; podobně jsou rozmístěny též jiné těžké zbraně pěchoty (minometry, doprovodná děla).

Úsekové zálohy v síle čet anebo rot jsou umístěny blízko za pásmem hlavního odporu a jsou určeny k vypuzení vnikajícího nepřítel

„odvetnými údery“ (visszacsapás) nebo k jeho zastavení nebo k zesílení a doplnění osádky pásma hlavního odporu. Někdy jsou doplněny jednotlivými děly.

Osádka pásma hlavního odporu má být tak silná, „aby sama mohla palbou zastavit a zničit čelní nepřátelské jednotky“. Do úsekových záloh lze dát jen vojska, zbývající po dobrém obsazení pásma hlavního odporu.

Hlavní zálohou divise je „několik praporů doplněných dělostřelectvem a tanky“. Je umístěna ve středu oblasti divise a určena k protiútoku. Předpis hlavně doporučuje „nasadit ji proti zadnímu sledu nepřítele, jakmile jeho čelní prvky byly zastaveny nebo zničeny odporem osádky posice odporu.“

Dělostřelectvo.

V uskupení dělostřelectva v obraně předpis pomíjí mlčením skupinu všeobecné činnosti, podle úvodu k předpisu je tvořena tato skupina vždy, je-li dostatek dělostřelectva. Skupiny přímé podpory jsou tvořeny k podpoře jednotlivých úseků, někdy se dělí na podskupiny (baterie), které podporují podradnější úseky. Předpis uvádí mimo to „baterie na číhané“, připravené k potírání okamžitých cílů, a předsunuje do pásma hlavního odporu jednotlivá děla pro bočnou palbu. Někdy bývají jednotlivá děla přidělována i úsekovým zálohám k podpoře protiútoků.

Prostor umístění dělostřelectva a jeho pozorovatelů je řešen podobně jako v PŘ.; předpis se též zmiňuje o záměnných postaveních, určených též k provádění zvláštních paleb (daleká palba rušivá).

Palba je zpravidla prováděna náhlými a rychlými přepady. Z paleb jmenuje předpis palbu rušivou, ničivou a uzavírací (naše „palebná přehrada“). Dává přednost palbě vedené „v útočném duchu“, již miní hlavně ničivou palbu prováděnou za podobným účelem jako naše palba proti přípravám.

O záloze dělostřelectva, o níž byla zmínka v stati o hlavní záloze velitele divise, předpis již nemluví a neurčuje ani její sílu ani bližší podmínky pro její užití. Bude pravděpodobně tvořena jen velmi zřídka. Celkem předpis připouští značné drobení dělostřelectva, ačkoli v úvodu žádá za obrany jeho soustředění v ruku velitele divise.

Plán palby.

Hlavní rozdíl mezi přípravou obrany podle HSZ. a podle PŘ. je v organizaci palby. HSZ. mluví jen o jediné palebné přehradě a nezná vnitřních palebných přehrad anebo clon členěných do hloubky.

Zřejmě důsledně provádí nauku o obraně na místě a o důležitosti udržení čáry hlavního odporu. V stati o vedení obranného boje však pocituje nutnost hloubky palby a dává zálohám úkol zastavit nepřítele palbou, dříve než přikročí k jeho vypuzení protiútokem.

Před čarou hlavního odporu je připravena uzavírací palba (zárůtůz — naše „hlavní palebná přehrada“), založená hlavně na palbě pěchotních zbraní. Musí být tak hustá, aby sama bez podpory dělostřelectva mohla zastavit postup útočníka. Kostru palby tvoří těžké kulomety střilející bočně a šikmo a křížící svou palbu. Kulomety buď přestřelují nebo střilejí mezerami předními družstvy. Největší účinek má palba skrytých kulometů, zahajujících činnost až za útoku. Lehké kulomety střilejí obvykle před sebe a jen zcela výjimečně bočně. „Nikdy však nesmí být palebný plán založen výhradně na bočné palbě, neboť brzy by v něm vznikly mezery jednak zničením

některých zbraní, jednak proto, že přímo ohrožené zbraně často opustí svou bočnou úlohu a obrátí se proti nejbližšímu nebezpečí“.

Palba pěchoty, prováděná na malé a střední vzdálenosti, je doplňována palbou minometů doprovodných děl a puškových granátů a podle potřeby též částí zbraní úsekových záloh.

Dělostřelectvo zesiluje uzavírací palbu na místech, kde terén je na překážku palbě zbraní pěchoty, a provádí své zvláštní palby (rušivá, ničivá). Palebný plán je třeba doplnit dobrou organizací velitelského a dělostřeleckého pozorování v celé šířce a hloubce posice a v předpolí, přímé pozorování pro pásmo hlavního odporu provádějí poplachové stráže (vedety).

Prostředky protiletadlové obrany divise chrání hlavně prostory umístění dělostřelectva, záloh, velitelství a orgánů služeb. Vojska se chrání svými zbraněmi a utajením a maskováním celé sestavy.

V stati o spojení za obrany není významnějších rozdílů proti PŘ.

Vedení obranného boje.

HSZ. předpokládá v celé stati o obranném boji, že přechod v obranu se bude dít mimo dotyk s nepřítelem, a neřeší případ, kdy vyšší jednotka je donucena k obraně pod tlakem nepřítele a v těsném dotyku. Řídě se německým F. u. G. nechává obvykle obsazenu jen krycí posici a pod její ochranou buduje hlavní posici vojsky ubytovanými v týlu. Proto podrobně upravuje způsob obsazování hlavní posice, blíží-li se nepřítel a hrozí-li jeho útok. Klade důraz na okolnost, že často bude užito vyšší jednotky organizující obrannou posici podle okolností k akci jiného rázu, na př. k útoku, a že organizace obrany daleko od nepřítele je jen přechodným opatřením, které nezavazuje velitele k svedení obranné bitvy. Důsledkem této úvahy jsou směrnice o volbě doby k obsazení hlavní posice, která musí odpovídati celkové situaci, aby jednotka nebyla zasazena předčasně nebo aby naopak zpožděné obsazení nebylo nepřítelem zmařeno.

Pro ten případ, že má velitel úkol svěsti obrannou bitvu, udává předpis podrobnější směrnice jen pro boj o hlavní posici; na boj o předsunutou a o krycí posici se vztahují jen některé všeobecné poznámky. Avšak i směrnice pro boj o hlavní posice jsou poněkud všeobecné, je to stejný úkaz jako v statích o vedení útoku uvnitř obranné posice.

Osádka předsunuté posice zdržuje postup nepřítele palbou dělostřelectva a zbraní pěchoty, donutí ho k rozvinutí a pak rychle ustoupí za hlavní posici. Může být podporována palbou částic dělostřelectva z hlavní posice — vojsky není zesilována. Její boj má ráz boje na zdrženou.

Bojové přední stráže, mají-li jen úlohu pozorovati, odhalí čeli hlavní posice, jakmile nepřítel na ně zahájí útok, a ustupují v d o t y k u směry určenými předem. Při úloze o d p o r u zastaví přední stráže nepřátelský útok palbou za podpory částí dělostřelectva, a možno-li, i těžkých kulometů hlavní posice a ustoupí až na rozkaz. Předpis však nepojednává o organizaci palby (clona, přehrada?) a podrobněji o vedení boje tohoto sledu.

Boj o hlavní posici započne dělostřelectvo na rozkaz velitele divise rušením přibližujícího se nepřítele, hlavně mařením rozvinování jeho dělostřelectva. Za příprav k útoku provádí dělostřelectvo „palby v útočném duchu“ na baterie, na shromaždiště vojsk a na pěchotu připravenou nebo vyrazející k útoku. O organizaci této palby předpis nemluví podrobněji; palba je zhruba obdobou naší „palby proti přípravám“. Po vyrazení k útoku je palba plně soustředěna na pěchotu; v potírání baterií pokračuje jen malá část dělostřelectva.

U zavírací palba (palebná přehrada) bude zahájena na střední vzdálenost (v souhlase se svou útočnou doktrinou předpokládá předpis, že nepřítel nevyrazí z výchozí základny blízké hlavní posici). „Často bude vhodné — u malých jednotek anebo při částečném útoku — *nechat přiblížiti se nepříteli nerušeně na velmi malou vzdálenost a zničit ho náhlým soustředěním palby.*“ Předpis zdůrazňuje znovu tvrdšíjnost obrany a zakazuje ustoupiti bez rozkazu, ať jsou jakékoli ztráty, nebo ustupují-li sousedé. Platí to ve zvýšené míře o těžkých kulometech.

Významné je dovolení osádkám opěrných bodů a hnízd opustiti podle potřeby pod tlakem palby své postavení a umístiti se před ním nebo v bocích. Předpis vnáší tím do obrany prvek *p o h y b l i v o s t i*, klame nepřítel a maří výsledek jeho předchozího průzkumu.

Útočí-li nepřítel s tanky, vynaloží obránce úsilí na zastavení pěchoty a na její odtržení od tanků, které potírají speciální zbraně — (souhlasí zde plně s PR.)

Zteč je odrážena nejlépe ručními granáty, zbraně přímo nedotčené ztečí postřelují zadní nepřátelské sledy. Vnikne-li nepřítel do posice, je třeba jej zastaviti palbou a vytlačiti okamžitým protiútokem osádky pásma hlavního odporu a úsekových záloh. Místní protiútoky jsou podporovány palbou zbraní pěchoty. Velitel musí dbáti na udržení zálohy a nerozdrobiti ji na vyplňování mezer v sestavě, které je podružným úkolem záloh.

Nestačí-li k vypuzení nepřítel úsekové zálohy, připraví velitel *p r o t i ú t o k h l a v n í z á l o h o u*. Protiútok je založen jako pravidelný útok a připraven a podporován palbou dělostřelectva; jeho cílem je znovudobytí čáry hlavního odporu.

Útok vyrazí co možná hned po zastavení nepřítel, dříve než se znovu organizuje; provedení musí být úplně jednoduché, výchozí základna blízká. Předpis zakazuje prováděti osamocené a nedostatečně palebně připravené protiútoky.

Někdy doporučuje předpis obránci zahájení *v š e o b e c n ě h o ú t o k u* celou osádkou hlavní posice. Bude to na př. po odražení zteče nebo je-li nutno zatlačiti nepřítel, který přilnul těsně k čáře hlavního odporu. Účelem útoku je zničení nepřítel otřeseného nezdarem.

Ústup — ústupové boje.

Ú s t u p (visszavonulás).

V člancích o této operaci se maďarský předpis zplna řídí německým předpisem, některé stati doslova překládá z F. u. G. Ve volbě doby ústupu a v důvodech přerušení boje není větších rozdílů od běžných názorů; zmínky zasluhuje věta, jednající o dobrovolném ústupu někdy i po nezdařeném útoku, aby mohlo být provedeno přeskupení a zahájen na jiném místě nový útok.

Ústup může být úspěšně proveden jedině v noci, vždy je třeba udržet souvislost obrany do soumraku. Předpis připomíná, že nejvhodněji lze provésti odpoutání po přechodném úspěchu (po odražení útoku nebo po zdaru místního protiútoku). Rozhodnutí k ústupu musí být provedeno energicky, váhavost může mít osudné následky.

Příprava a provedení ústupu se odlišuje od doktriny PR. zejména v otázce zajištění celé operace.

Ústup valných sil je chráněn jednotkami zanechanými na frontě a zadním vojem a podle potřeby bočními voji.

Na frontě nechává HSZ. slabé a řídké rozložené jednotky, které udržují bojovou činnost a klamou tak nepřítele až do doby, kdy „*valné síly nabudou dostatečného odstupu*“ (tuto vzdálenost neurčuje předpis blíže). Poté zůstanou na frontě jen hlídky s kulomety, obrněnými auty nebo i s jednotlivými děly.

Utvoření zadního voje nastává až po odpoutání valných sil a po jejich ústupu mimo „*dosah nepřítele*“ (mimo dosah většiny jeho dělostřelectva?). Stran síly a složení zadního voje a způsobu jeho boje předpis poukazuje na stať o zajištění na pochodu a neumísťuje jej na posici předem zvolené a obhlédnuté jako PŘ. Způsob splnění úlohy ponechává rozhodnutí veliteli zadního voje a dává mu jen všeobecné směrnice: „*ustupuje od jedné terenní čáry k druhé a pak postupně přejde v pochodový proud; někdy podle situace splní úkol již tím, že nutí nepřítele palbou k rozvinutí, jindy bude vhodně bránit se útočně, zejména pronásleduje-li nepřítel neopatrně*“.

Bočné voje budou vytvořeny, je-li nebezpečí paralelního pronásledování.

Valné síly ustupují s počátku kolmo od fronty a postupně tvoří pochodový proud. O odsunech a ústupu služeb mluví předpis podobně jako PŘ. Nová obranná posice divise je vybrána velitelem podle mapy a na ní je určeno předem uskupení sil, nařízeny obhlídky a připravováno spojení. O její vzdálenosti předpis nemluví.

Řešení PŘ. se předpis poněkud blíží při ústupu na velmi vzdálenou posici (vzdálenost není vymezena). Tu velitel divise vytvoří zvláštní skupinu se silným dělostřelectvem, která obsadí a hájí záchytnou posici vedenou bočně k směru ústupu, na ní chrání ústup valných sil a ustupuje pak za nimi jako zadní voj.

Při dlouhotrvajícím ústupu (několik dní) provádí divise ústupový manévř připomínající manévř zadního voje líčený v čl. 468 PŘ. Velitel dlouhými pochody, ničením cest neb i dopravou vojsk získá co nejdříve odstup od nepřítele a tím větší operační volnost. Poté rozdělí divisi na sledy, které se brání na postupných posicích, vyhýbají se vážnému boji, při útoku se rychle odpoutají a ustoupí za další sled. Odpoutání a ústup je ulehčován zasazením jezdeckta, které jedná co možná útočně. Podobně jako v stať o ústupu menšího rozsahu předpis nedává pro tento způsob operace bližší směrnice.

Ústupové boje.

V této stať pojednává HSZ. o boji na zadrženu a o t. zv. klamných bojích. Provádění obou operací, jejichž účelem je získat čas a klamat nepřítele o síle vojsk, je však načrtnuto jen velmi všeobecně.

K boji (doslova „obraně“) na zadrženu (halóगतó védelem) se jednotky zařídí k dočasné obraně na široké frontě a se silnými zálohami. Dobře organizovanou palbou zdržují co nejdéle postup nepřítele, po zahájení útoku ustoupí pod ochranou zadních sledů (záloh) a dělostřelectva a provádějí ústupový manévř. Boj je veden zpravidla samostatnými skupinami, hojně je využíváno rychlých jednotek. Dostane-li jednotka úkol upoutati nepřítele vážněji nebo jej svést do jiného směru, provádí často útoky s omezeným cílem, a pak ustoupí.

Klamný boj (szinlelt harc) je boj na široké frontě bez členění do hloubky. Je veden defensivně, nepřítel je zdržován jen slabou palebnou clonou živou všemi zbraněmi, aby činila dojem silného obsazení. Nejlépe lze jej prováděti rychlými jednotkami.